

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrti 6,50 — h
mesec 2,20 — h

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrti 5 — h
mesec 1,70 — h

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 163.

V Ljubljani, v petek 19. julija 1901.

Letnik XXIX.

Cecilijanci v Zatičini.

Prijazni zatiški samostan je včeraj gostoljubno sprejel Cecilijance k sestanku, ki je bil izmed najlepših, kar jih je to društvo doslej še priredilo, tako gledé praktične važnosti, kakor glede umetniškega užitka.

Bila je dobra misel družbenega odbora, da je izbral ravno Zatičino za sestanek. Cistercijani goje v prvi vrsti koral po svojih pravilih. Ker vsak dan pojo sv. mašo in del oficija, so dobro izvežbani v koralu, katerega pojo lahko, umevno in z neko posebno elastičnostjo. Postal jim je drugi govor. Bilo je torej za cecilijance jako poučno, da so šli poslušat koral tje, kjer se čuje najčistejša.

Ob 8. uri dopoldne so se pripeljali Cecilijanci v Zatičino, ki je bila vsa v zastavah ta dan. Pri vходу v vas jih je pozdravila deputacija občinskega odbora z g. nadučiteljem, pri samostanskih vratih pa beli menihi cistercijani. Prišlo nas je izredno mnogo. Poleg ljubljanskih glasbenikov so bili navzoči cecilijan. od vseh strani škofije in štirje celi pevski zbori iz Ribnice, Št. Vida pri Zatičini, Št. Ruperta in Štange. Bila je vesela pevska družba.

Ob 1/10. je bila slovesna sveta maša, ki jo je daroval g. kanonik dr. Karlin. Peli so menihi, pomnoženi po gostih. Po sv. maši pa se je začelo zborovanje v samostanski dvorani. G. predsednik svetn. Gnjezda je pozdravil presrečno navzoče. Nato je g. dr. Evgen Lampe govoril o socialnem stanju organistov. Načrtal je kratko zgodovinski razvoj organistovskega stanu. Prvi organisti, ali bolje pevovodje, so bili kleriki, ki so uživali vse privilegije duhovskega stanu in živeli od cerkvenih beneficijev. V srednjem veku se je to razvijalo dalje. Iz tega stanu je vzrasel polagoma učiteljski stan. Zdaj pa pod vplivom liberalizma, ki hoče odkrušiti in odluščiti od cerkve vse, kar je z njo združeno, se drobi ta stan še dalje, tako da imamo mesto prvotnega enega stanu zdaj tri stanove: učitelje, organiste in cerkvenike. Pri tem so organisti najbolj na slabem, ker manjka cerkvam materialnega temelja za obstanek. To je zoper cerkvenega

duha in zoper cerkvene tradicije. Dolžnost poklicanih krogov je, da se v tem oziru po možnosti pomaga. Dalje je govornik opisoval socialno delovanje organistov, s katerim si morejo povzdigniti svoj ugled med ljudstvom, pridobiti si gmotnih dohodkov in mnogo koristiti ljudstvu. V pevskih društvih imajo priložnost blažiti estetičnega duha, v bralnih društvih naj bodo knjižničarji ali tajniki, v izobraževalnih društvih naj navajajo mladino k pametnemu čitanju časopisov. Cerkvenih bratovščin, zlasti Marijinih družb, se naj ozko oklenejo, ker dobe v njih najbolj primeren naraščaj za svoje zmore. Zlasti važno je sodelovanje organistov pri gospodarski organizaciji. Po navadi gospodarska društva zato ne prospevajo, ker ni zmognih ljudi na razpolago, ki bi jih znali voditi. Duhovnik ne more biti povsod sam zraven, ljudje si pa pomagati ne znajo. Za to je pa najbolj pripravna oseba v župniji organist, ki ima tudi toliko časa na razpolago, da more voditi take stranske posle. Zato naj ne zamude organisti nobene priložnosti, da se izobrazijo v knjigovodstvu in s tem vsposobijo za sodelovanje pri gospodarskih društvih, zlasti pri posojilnicah.

G. Frančišek Bernik je v vrlo zanimivem govoru razpravljalo o zboljšanju organistovskih dohodkov. »Cecilijino društvo« si je postavilo za smoter reformo cerkvene glasbe. A ker je ta mogoča le na zdravi materialni podlagi, se mora potegovati tudi za zboljšanje organistovskega gmotnega položaja. Prej so bili za organiste sposobni tudi bolj navadni ljudje; dandanes pa se od organistov zahteva vedno več izobrazbe, imeti morajo orglarsko šolo itd. Navezani so na biro, ki je deloma gotova, deloma prostovoljna. A pri buri čisto ne dobi niti najmanj tega, kar bi moral dobiti. Često ima iz kakoršnegakoli vzroka nasprotnike, ki mu odtegnejo dohodke. Zato se je pa treba krepko potegniti za existenco organistov.

Dobro je, če se združi z orglanjem še druga služba: cerkveništvo, občinsko tajništvo itd. A da se gmotne razmere stanu sploh povzdignejo, je treba sodelovanja dveh faktorjev: organistov samih in cerkvene oblasti. Govornik kaže z vzgledi iz učiteljskega stanu, kako krepka stanovska organizacija okrepi stan in vse posameznike, ter postavlja še posebno za vzgled penzijsko učiteljsko društvo za vdove in sirote.

Osnovano se je »Podporno društvo za organiste« v Celju. Govornik kritikuje pravila tega društva in se izreka proti njemu, ker si je postavilo preširok delokrog, ki ga ne more zmagovati in ker v Celju ni pravnega središča za tako obsežno organizacijo. Med splošnim odobravanjem priporoča govornik, naj se osnuje v Ljubljani v zvezi s »Cecilijinom« društvom tako podporno društvo. K sklepu je formuliral gmotne zahteve organistov glede plače, bire, razmerja do župnika, muzikalij, nagrad za pevce, službene dolžnosti itd., ki se naj po odboru »Cec. društva« predlože škofijstvu.

P. Hugolin Sattner je v praktičnem govoru razlagal vzvišenost koralnega petja, dajal navodila za pravilno pevanje. Morda se je temu ali onemu sitno zdelo, ko je slišal od g. govornika persiflirati svoje ljube stare napake, a to je bilo jako dobro.

G. dekan Mih. Arko je pa popisal veliki napredek, ki ga opazujemo v razvoju slovenske glasbe v teh 24 letih, kar deluje »Cec. društvo«. Kako žalostno je bilo prej! Jožefinski duh in izprjjeni okus sta cerkveno glasbo ponižala. Melodije so bile nedostojne, harmonizacija malovredna, pevske moči neizobražene, pevovodje ne umevajoči svojega poklica, kori nepripravni, orgle slabe itd. V boju je nastopilo »Cec. društvo« in s težkim naporom, vedno boreč se s predsodki, izboljšalo estetični okus, izobrazilo pevovodje, seznanilo ljudstvo s klasičnimi skladbami, preskrbelo nam cerkveno glasbeno literaturo, v kateri imamo že domače skladbe visoke vrednosti. Najlepše in najslajnejše se je ta splošni napredek pokazal pri rimskem romanju, kjer so se drugi narodi čudili slovenskim pevcem.

Prišlo je na shod tudi več brzojavnih pozdravov. »Podporno društvo« iz Celja in g. Savinšek z Jesenic sta želela božjega blagoslova in uspeha zborovanju, z daljnega Rujana (Rügen) v nemškem morju pa je došla brzojavka: Na Rujani v duhu z Vami pozdravlja shod — Mantuani.

Vzročil hudodelec Caserio 24. jan. 1894. Spominke bo stal mnogo let in pričal, da si zgubil tukaj drago, narodu posvečeno življenje, toda kako dolgo bo še nosilo oholo glavo brezboštvo, ki je zakrivilo že toliko hudobij? Da, ko bi posvetna oblast združena s cerkvijo gojila vero v vsevednega pravičnega Boga, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, bi bilo to gotovo najmočnejši jez zoper vsa zločinstva in neprimerno boljše sredstvo kakor drugi varstveni pripomočki.

Z Bogom stari Lugdunum! treba bo zapustiti Francijo in obrniti se proti domu. Na kolodvoru je čakalo veliko vojakov, katerim se kaj dobro podajo francoske čepice in hlače živoroče barve. Pri pogledu brambovcev domovine mi pride na misel žalostna osoda naroda, nad katerim je triumfovala ohola Prusija; spomnim se, koliko sinov je padlo na bojnem polju leta 1870 in kako Francozi ne morejo tega poraza pozabiti, a težko, da bi prišle izgubljene lepe dežele kaj kmalu nazaj.

V St. Rambertu je videti cela vrsta vil, ker se hodijo meščani radi v ta kraj hladiti. Kot prijatelja gorá me je zanimala

Veselo je bilo pri obedu na griču, kje so se vrstile krasne pesmi pevskih zborov z napitnicami zbranih zborovalcev. Mej temi imenujemo le prelepi govor g. kan. Rozmana, ki je proslavljal cistercijanski red in ga pozdravljal kot sotrudnika za prosveto našega ljudstva.

Ob treh so bile v cerkvi pete »vespere«, in zatem adoracija, pri kateri so zaporedoma pevski zbori iz Ribnice, Št. Ruperta in Št. Vida razvili bogat in lepo sestavljen spored.

»Cecilijino društvo« je s tem sestankom pokazalo, da krepko živi in deluje v proslavi svete glasbe.

Kranjski deželni zbor.

(XIV. seja dne 17. julija.)

(Konec.)

Deželni proračun za leto 1901.

V nadrobni razpravi poslanec Višniški kar obširneje govori o krošnjarstvu z ozirom na nameravano premembo §§ 59. in 60. obrtne novele. Po tej premembi bi trgovinski minister smel dopustiti krošnjarstvo v takih okrajih, kjer je ta obrt že vdomačen in se razpečavajo domači izdelki, kakor n. pr. v kočevsko-ribniškem okraju. V zakonu bi se morala naravnost narediti izjema za domačo industrijo, kakor je bilo že v načrtu leta 1896. Govornik nasvetuje, naj deželni odbor v tem smislu odpošlje prošnjo na vlado.

Poslanec Pakiž toplo priporoča to opravičeno željo, na katero naj bi se oziral državni zbor.

Baron Schwegel govori v istem smislu in meni, da so sklepi posl. zbornice bili v tem oziru preozkosrčni.

Poslanec Pakiž mej živahnim odobravanjem pri razpravi o »občilih« zopet sproži vprašanje o železnični postaji v Žlebiču Naglaša, da je že nedavno izročil v ta namen 4000 kron, katere je sodraška občina darovala v ta namen. Sedaj zopet pride z »zlato roko«, ki po pregovoru odpre tudi železna vrata, ter izroči 2525 kron radovoljnih prispevkov, ki so jih nabrali Sodražani. Naj torej gospodje pri zeleni mizi, ozir. člani upravnega sveta dolenskih železnic vendar

LISTEK.

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

16. Iz Francije v Švico.

Na obrežju reke Saone sem se pridružil postopačem, ki so gledali, kako love njihovi tovariši ribe na trnke. Nekateri so splezali prav do škarpinega roba, da na niti obešena vada lažje doseže spodaj tekočo vodo. Kako mora biti človek trden v glavi, da se upa podati v tako opasen kraj, raz katerega bi lahko vsak trenotek padel v globočino! A predrzni ribiči se zanašajo na radovedno ljudstvo, ki opazuje z zanimanjem njihov sport, in bi jim bilo precej v pomoč, ako bi prišli v nevarnost. Poleg tega priplava po reki večkrat kak majhen parnik ali čoln, ki bi ponesrečenca o pravem času vlovil in spravil na suho. Sicer so pa ti ljudje gotovo dobri plavalci in si lahko sami pomagajo iz valov, če bi jih neprostovoljen kok pognal z višine.

V nekem kraju starega Lyona, menda je bilo v obližju cerkve sv. Jurija, v gledam capina — naj se mi odpusti ta izraz, saj mož morebiti ni po lastni krivdi to — naslonjenega ob vodnjaku in čitajočega časopis »Le progres«. Kaka razlika med raztrganim politikom in listovim naslovom! Namesto da bi mož začel napredovati sam pri sebi, česar je tako zelo potreben, čita morebiti, kako bi se zboljšala armada, da stopi brez skrbi tje čez Ren, ali kako bi se dalo popraviti to ali ono. Toda mislil sem si: Ti nisi edinec, ki se baviš z rečmi, katere te nič ne brigajo; koliko je še drugih, ki se vtikajo v ptuje zadeve, svoje pa zane-marjajo.

Kar tako brez načrta pohajkujoč po raznih ulicah, pridem do spominka, ki proslavlja žrtev morilčeve roke. Hvala, da se nisem pospel do višje stopinje v človeški družbi; koliko brezskrbneje živim v nižjem stanu, katerega mi nihče ne zavida in tudi menda nihče ne čaka, da bi po moji smrti prejkoprej zasedel izpraznjeni prostor. Ti pa, slavljeni predsednik republike, nesrečni Carnot, si krvavel na tem kraju in prestal silovito smrt, katero ti je pro-

lepa formacija skalovja, vzdigujočega se na obeh straneh ozke doline v mogočnih skupinah, podobnih ogromnim trdnjavam. Tudi v Culozu se sprehaja mnogo gosposkih ljudi, ki živajo počitnice med krasnim planinskim svetom. Železnica se odcepi proti jugu v mesti Chambery in Grenoble, naša pa pelje ob globoki skalnati strugi Rodana, loččega gorovje Jura od Alp.

Na postaji Bellegarde, kjer smo imeli daljši oddih, me živahen jazbičar zopet domisli značajnosti naših zvestih spremljevalcev. Kako je vesel svoje gospe, ki se je vrnila s potovanja domu! S cviljenjem, praskanjem in skakanjem izraža radost, videč zopet svojo gospodinjjo. Njegova navdušenost doseže vrhunec, ko se požene še enkrat kviško ter pretrga dami svilen obleko. Namesto kazni, katere pač ni zaslužil, akoprav je naredil nekaj škode, se vsa družba zasmeje nad psičkom, ki je pokazal tako ljubav pri sprejemu.

Spomnim se pri tej priliki, da tudi moj Miško vganjuje, kam bi bil šel njegov gospodar in odkod pride, ker ga že toliko časa ni nazaj. Živalica gotovo plega žalostno semintje ter posluša, kdaj začuje znane

uslišijo prošnjo prebivalstva v sodraski okoli-
lici, ki že nekaj let prosi za tako potrebno
postajo v Žlebiču. Govornik pravi mej dru-
gim: Očak Abraham je prosil Gospoda, naj
se usmili mesta, ako je 50 pravičnih mej
vsemi. Gospod mu obljubi. Abraham pa še
nadalje prosi, da pride do desetih pravičnih.
Gospod mu obljubi, da ne pokonča mesta,
če najde vsaj deset pravičnih. Za postajo v
Žlebiču pa prosi devet občin, ki štejejo okoli
16.000 opravičenih. (Živahna veselost.) To-
rej, konča govornik, usmiliti se te množice
opravičenih in preskrbite jim potrebno po-
stajo, ki bode tudi železnici denašala lepe
dohodke. (Živahno odobravanje, govorniku
čestitajo.)

Poslanec Pfeifer: Stroški za vzdrža-
vanje mostu čez Savo pri Krškem in pri
Radečah so stalna rubrika v proračunu de-
želne zaklada; zlasti se množe popravila
pri krškem mostu tako, da stroški čes-
krat presegajo dohodke.

Največ trpi most ob času strelnih vaj
topničarjev pri Krškem, ki so nastanjeni na
desnem in levem bregu Save. Takrat pre-
važajo se težki vozovi, dirjajo konji iz Šta-
jerske na Kranjsko in nazaj po mostu od
jutra do večera, da se mostnice hitro izra-
bijo in jih treba pogostoma nadomeščati z
novimi. Lahko se reče, da dobro tretjino
vzdrževalnih stroškov proizvodujejo top-
ničarji.

K zgradnim stroškom mostu čez Savo
pri Radečah prispeval je vojni erar s tret-
jino stavbenih stroškov, pri krškem mostu
pa niti vinarja ni plačal, tedaj bi bilo opravi-
čeno, da vsaj k vzdrževalnim stroškom
primeren prispevek donaša. Z ozirom na to
stavi sledeči predlog:

Slavni deželni zbor skleni:

»Deželnemu odboru se naroča, da izpo-
sluje pri c. kr. vojnem erarju primeren pri-
spevek k stroškom vzdrževanja mostu čez
Savo pri Krškem.«

Poročilo finančnega odseka pa se v
kratkem potezu ozira tudi na zadnjih šest
let ter pokaže, v kakšnem okviru se je v
tej zakonodajni dobi gibalo deželno gospo-
darstvo. Tako je leta 1896 znašala redna in
izredna potrebščina dež. zaklada 2.315.782 K,
pokritje pa 259.738 kron, torej se je moral
primanjkljaj v znesku 2.056.044 kron po-
kriti z nakladami in prikladami ter blagaj-
ničnimi preostanki.

Za leto 1901 pa znaša potrebščina že
3.083.665 kron, pokritje 655.411 kron, torej
je nedostatka 2.428.254 kron.

Kakor je iz številke vidno, narašča pro-
računjeni nedostatek od leta do leta ter se
je od l. 1896. do letos povzdignil za 371.610
kron. Glavnega vzroka zato je iskati pred
vsem v potrebščinah za ljudsko šolstvo.
Te potrebščine bodo enakomerno naraš-
čale tudi še v prihodnjih letih, dokler se
izdatki za novo priznavane petletnice ne iz-
ravnavajo z upokojenjem starejšega in name-
ščenjem mlajšega učiteljskega osebja. Po-
misliti pa je treba, da tudi izdatki za učiteljski
pokojninski zaklad niso ter tako
kmalu tudi še ne bodo dosegli svojega vr-

korake in znani glas. To bo veselje, ko se
vrnem.

Iz Bellegarde se peljemo čez visok via-
dukt, pod katerim teče hudournik Valserine,
tako potem izginemo v dolgem prerovu ter
pridemo pri trdnjavi Fort de l'Ecluse zopet
na dan. Mogočino zidovje, zgrajeno ob času
kralja Ludovika XIV., ima namen, da zabran-
juje v zvezi z ozko sotesko sovražniku vhod
v Francijo.

Prestopili smo na švicarska tla in kar
naenkrat se pokaže Genève (Genf),
ki se imenuje tako rada mesto prostosti, raz-
svetljenosti, napredka.

Ko so ob času kalvinskega fanatizma
opustošili cerkve, pregnali duhovnike ter
počenjali grozovitosti, katerih tudi cerkvi
sovražni zgodovinarji ne morejo tajiti in ne
zagovarjati, tedaj se je začul v Genévi glas:
„Post tenebras lux!“ (Po temi luč!) Mesto
ima še sedaj ta izrek za svoje geslo, toda
ne smemo misliti, da je bila v srednjem
veku tema in da je dandanes v Genévi res
toliko reformovanih, kakor se obče trdi, kajti
izmed 73 tisoč prebivalcev je lepo število
t. j. tisoč katoličanov.

(Dalje prih.)

hunca. K temu končno prihajajo zahteve
učiteljskega osebja, da se mu prejmejo zo-
pet zvišajo, zahteve, katerim se bode težko
popolnoma ogniti.

Iz vsega tega sledi, da se troški za
šolstvo vsaj 10 let še ne bodo ustalili; da
bodo pa v teh desetih letih, če naj se upo-
štejajo izkušnje zadnjega desetletja — leta
1890. so namreč iznašali izdatki za
normalno-šolski zaklad . . . K 588.561-32
ter za učiteljski pok. zaklad . . . 44-900-
tedaj skup . . . K 633-461-32
l. 1900 pa za normalno-šolski
zaklad . . . 909-782-
ter za učiteljski pok. zaklad . . . 73-072-
tedaj skup . . . K 982-854-
— tako narastli, da bodo v l. 1910. po ver-
jetnostnem računu iznašali 1.524.705 K.

Iz tega je torej vidno, da mora dežela
Kranjska slej ko prej zahtevati, da jej za
pokrivanje ljudsko-šolskih potrebščin priskoči
država — katera vse to šolstvo sama upravlja
in nadzoruje — na pomoč. Da je dolžnost
države sodelovati pri ozdravljenju deželnih
financ — katere so povsod ravno zaradi
šolskih potrebščin tako neugodne postale —
priznala je drž. uprava s predkazom jed-
nega dela državne žganjarine deželam. Kone-
čno se bode pa vendarle tudi odločiti
morala za to, da prepusti deželam vse re-
alne davke, ker bode le na ta način mogoče
izbresti jim iz sedanjega zamočvirjenega
upravnega položaja.

Na rastoči nedostatek pri proračunih
vplivali so dalje izdatki za deželno upravo,
kjer so se od l. 1896. do l. 1901. povečali
za 31.318 K; izdatki za javno varnost, ki
so v tej dobi večji postali za 23.390 K; iz-
datki za zdravstvo, ki so od 58.354 K na-
rastli na 82.632 K; in končno izdatki za
deželne dolge, ki zahtevajo leta 1901. za
43.116 K večjo potrebščino, kot so jo zahte-
vali l. 1896. Kar se poslednje imenovane
višje potrebščine tiče, je pripomniti, da ima
svoj izvor v nezaloženih dolgovih. Le ti
so — razen 3% drž. posojila 1.100.000 K,
namenjenega za zopetno sezidavo vsled po-
tresa porušenih deželnih poslopj — nastali
vsled tega, ker je bilo potreba nepokrite
proračunske nedostanke pokrivati z najem-
anjem posojil.

Tacih dolgov računa dež. odbor, da
bode koncem l. 1901. imela dežela Kranjska
654.000 K. Da so ti dolgovi sploh nastali,
je jako slabo znamenje. Oni namreč svedo-
čijo, da ravna dežela Kranjska prav po
vzgladu tistih ljudi, ki svojih izdatkov ne
uravnavajo po dohodkih ter vsled tega le-
zejo čim dalje globlje in globlje v dolgeve.
V navadnem življenju imenujejo se taki
ljudje slabi gospodarji, in če jeden ali drugi
pride na beraško palico, zmigavajo ljudje z
rameni, češ: vsaj smo vedeli, da tako priti
mora. Pri deželi se seveda poslednjega ni
bati, ker si lahko dohodke zviša, ako sklene
dež. zbor pobirati višje priklade. Ako se pa
pomisli, da so davki brez tega že veliki in
da jih nekateri prav res že komaj zma-
gujejo, mora se zvišanje priklad smatrati za
„ultimam rationem“, katere se je izogibati,
dokler le mogoče. In to bi sploh bilo mo-
goče! Seveda bi dež. zbor moral v očišgle
vedno novim zahtevam razvajenih in čes-
krat po poslancih samih v neskrupne za-
hteve zapeljevanih volivcev povzdigniti se
do neke stopinje neizprososti, v kateri bi
z ozirom na deželne finance določili: do
sem in ne dalje. Sedanji dež. zbor te bla-
godejne odločnosti ni imel: naj bi jo imel
vsaj prihodnji!

Sicer pa je sedanji dež. zbor pač dobro
vedel, da tako dalje iti ne more. Zato je
sklenil ustanoviti „Zaklad za javna dela in
deželno kulturo“. Ako ta zaklad, ki je dobil
Najvišje odobrilje že dne 4. septembra 1900,
še sedaj ni oživetvorjen, kriva je temu oko-
liščina, da se je čakalo na zakon o opro-
stitvi obveznic od kolka in pristojbin. Sedaj,
ko je tudi ta zapreka odstranjena, čakati je
le še ugodnejših razmer denarnega trga, in
ako se le te — kar je pričakovati — zbolj-
šajo do prihodnjega leta, mogoče bode no-
vemu dež. zboru — ako bodo novi poslanci
poleg koristi svojih volivcev imeli tudi
splošni blagor dežele in njenega prebivalstva
pred očmi — vzpostaviti ravnovesje v pro-
računu.

Domobranska vojašnica.

V imenu fin. odseka poroča poslanec
Kalan. Dne 1. maja 1900 je dež. zbor na
željo domobranskega ministerstva sklenil,
da se razširi domobranska vojašnica v Ljub-
ljani; stavbni stroški bi znesli 720.000 kron.
Država pa bi morala dati clajšave pri po-
tresnem posojilu in 25letno pogodbo glede
nastanitve vojakov razširiti na vso vojašnico.
Mestna občina ljubljanska pa bi morala skozi
25 let donošati prispevek 8000 kron. Dež.
odbor je izvršuje ta sklep mestni občini
predlagal, da namesto jednega dela letnega
prispevka v gotovini prevzame nastopne da-
jatve:

a) Mestna občina odveže deželo od na-
prave trotoarov proračunjenih na 16.000
kron okrog vseh vojašničnih poslopj ter
jih po razmeri potrebe tekom časa sama
izvrši;

b) vodo, kolikor se je bo potrebovalo
v vsej vojašnici, oddaja občina brezplačno;
c) preskrbuje vsako leto 12kratno pne-
vmatično izpraznitev vseh 10 grebeničnih
jam in pa vsakome-čno izpraznitev štirih
jam za pepel in smeti kakor tudi izvažanje
snega z vojašničnega dvorišča.

Na ta način bi se prispevek mestne
občine v gotovini znižal na 4400 kron.

Mestni magistrat pa onih predlogov ni
še sprejel, ker hoče preje poznati olajšave
pri potresnih posojilih. Naznanil pa je dež.
odboru, da bi mestna občina kupila stavišče
na severni strani vojašnice in ga rada za-
menjala z zemljiščem za vojašnico proti
klavnici, da tu napravi živinsko preklada-
lišče.

Mestna občina bi bila pripravljena tudi
napraviti trotoar in dajati vojašnici vodo 25
let brez odškodnine, nikakor pa ne prispe-
vati še v gotovini.

Z ozirom na to predlaga fin. odsek:

I. Stavišče med sedanjjo vojašnico in
klavnico, na katerem se sedaj namerava
razširjalna zgradba domobranske vojašnice
in ki je last dežele Kranjske, odstopi se
mestni občini ljubljanski pod sledečimi
pogoji:

1. Da mestna občina ljubljanska pridobi
na severni strani sedanje domobranske vo-
jašnice ležeča zemljišča J. Perdanovih de-
dičev in gospe Kubelkove ter jih brez stro-
škov prepusti v last deželi Kranjski. Dež.
odbor se pooblašča, da na tem stavišču gradi
domobransko vojašnico pod pogojem, da
stroški ne bodo več znesli nego oni za sta-
višče ob Gruberjevem kanalu.

2. da se mestna občina ljubljanska za-
veže, da znotraj projektovanih stavbnih črt
stavišča, ležečega med obstoječo domobran-
sko vojašnico in Poljansko cesto pridobi ob
svojih stroških še druga zemljišča, ako bi
to zahtevalo dotično vojaško oblastvo ali pa
če bi bilo treba iz kakoršnegakoli drugega
uzroka;

3. da se mestna občina ljubljanska za-
veže, povrniti deželi Kranjski vse večje
stroške, ki ji dokazno narastejo vsled spre-
membe stavišča za razširjalno zgradbo vo-
jašnice;

4. da se opusti na severni strani se-
danje vojašnice projektovana cesta ter se
na pristojnem mestu izposluje dotično odo-
brenje.

II. V 13 seji z dne 1. maja 1900 pod
točko I/3. storjeni deželnozborski sklep se
tako prenaredi, da se mestna občina ljub-
ljanska zaveže, po dovršeni razširjalni zgradbi
vojašnice za ostalo določbo svoje najemne po-
godbe glede pehotne vojašnice plačevati na
leto po 8000 K prispevka.

Posl. Hribar kot zastopnik ljubljans-
kega mesta utemeljuje svoj predlog, naj
se črta pod točko 3. navedeni predlog fin.
odseka in da naj se dež. odbor še nadalje
pogaja z mestno občino glede letnega pri-
spevka v gotovini.

Temu predlogu posl. Hribarja obširno
in stvarno ugovarjata dež. glavar pl. De-
tela in poročevalec Kalan. Zbornica z
veliko večino odkloni poslanca Hribarja
predlog in sprejme predloge finančnega
odseka.

Trgovska šola v Ljubljani.

Posl. Hribar v imenu fin. odseka ob-
širno vtemeljuje prošnjo trgovske in obrt-
niške zbor. v Ljubljani za prispevek za ustan-
višje trgovske šole v Ljubljani. V govoru

načlaša velik pomen velike industrije za
države in dežele.

(Opomba por.: O velikem pomenu in-
dustrije v narodno-gospodarskem oziru je
prepričan vsak razsoden človek, toda ta in-
dustrija se razvija v domačih rokah in, kar
mogoče z domačim kapitalom, ki naj se
združuje za posamezna podjetja. Tako de-
lajo Nemci in drugi napredni narodi. A in-
dustrija v tujih rokah in izključno ali iz
večine s tujim kapitalom je le novo sred-
stvo, s katerim se more naš mali slovenski
narod popolnoma uslužiti svojim neprija-
teljem v gospodarskem in narodnem oziru.
To je in ostane naše prepričanje navzlic
vsem ugovorom.)

Konečno predlaga v imenu fin. odseka,
da dež. zbor priznava pomen in potrebo
višje trgovske šole v Ljubljani in dovoli na
leto do 10.000 kron podpore. V tem oziru
naj se dež. odbor dalje pogaja s trg. in
obrt. zbornico. V imenu nemške stranke
izjavi dr. Schaffner, da glasujejo za ta
predlog v nadi, da bode v narodnem oziru
preskrbljeno tudi za nemške sodeželane. —
Predlog je bil soglasno sprejet in s tem
rešen dnevni red, kakor tudi zasedanje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. julija.

Premembe v namestništvih.

Pred nekaj časom, posebno pa takoj po
odhodu cesarjem iz Prage, se je opeto-
vano naglašalo, da grof Coudenhove v krat-
kem odstopi. No, »Lidove Noviny« hočejo
biti sedaj v zadevi tega vprašanja bolje po-
učene in pravijo, da ostane češki namestnik
grof Coudenhove tako dolgo še na svojem
mestu, dokler se ne izvrši prememba v se-
danjem ministerstvu. Šele potem se bo grof
umaknil in prevzel portfelj notranjega mini-
sterstva — O gorenje-avstrijskem namest-
niku baronu Puthonu poročajo iz Solnograda,
da se meni v kratkem umakniti v pokoj in
se nastaniti v Solnogradu. — V pozni jeseni
pridejo morda na vrsto še nekatere druge
premembe.

Pogajanja mej Staro- in Mladočeht
toplo pozdravlja glasilo mladočeškega vodi-
telja dr. Engla, »Hlasy od Blánika«. Pisec
tega sestavka se popolno strinja z nameni
voditeljev obeh čeških strank, svetuje jim
pa, naj ne igrajo vloge teroristov, ker bi
imelo tako postopanje, kakor povsodi, naj-
nepovoljnije posledice. V zadevi razdelitve
mandatov, posebno pa v zadevi kandidatur
naj ne bo od strani centra nikakega pri-
tiska. Krajevnim in okrajnim faktorjem naj
se prepušča čim največji vpliv. Kandidate
naj si brez vmešavanja vodstva izbirajo vo-
livni okraji sami. Novo izvoljeni poslanci
naj se potem sestanejo k resnim posvetom
in določijo podlago za skupno delovanje. —
Posebno prvi del dr. Englovega nasveta naj
bi ne preziralo nobeno strankino vodstvo.

Češki narodni socialisti na delu.

Poslanec Klofač in njegovi sodrugji so
že razvili po vsi Češki živahno agitacijo za
prihodnje deželnozborske volitve in menijo,
da njih trud ne bo brezuspešen. Predvčer-
anjim se je vršil pod Klofačevim predsed-
stvom shod stranke narodnih socialistov, na
katerem je bil razgovor o bližnjih deželno-
zborskih volitvah. Po daljši, vsestranski raz-
pravi je obveljala konečno soglasno nasled-
nja resolucija: Zbrani narodni socialisti po-
zivljajo strankini izvršilni odbor, naj na
celi črti postavi lastne kandidate in
prične boj za interese ljudstva in državnega
prava, ker so prepričani, da so mladočeški
poslanci zapustili zastavo demokratizma, kar
kaže posebno njih postopanje v deželnem
zboru pri razpravi o premembi volivnega
reda, in ker so češko narodni socialisti pre-
pričani, da bodo mladočeški politiki še dalje
šli v službi avstrijske politike. — Klofačevi
somišljeniki nastopijo torej resno na vsi črti.
Ker bodo isto in še več storili tudi agrarci,
bo trda predla mladočeškimi kandidatom,
ako jih ne bodo podpirali Staročeht. Zato se
kuje kompromis.

Nemški most do Adrije.

Z zagotovitvijo druge železniške zveze
s Trstom je Nemcem v rajhu silno vstre-
ženo. Berolinski »Lokal Anzeiger« stavlja
velike nade v bodočo železnico preko Tur-
in Karavank, o kateri pravi, da bo

velikanske važnosti za Nemčijo. Nemški parniki, ki plovejo v Malo Azijo in skozi sueški prekop, pristajali bodo v Trstu in nova železniška proga tvorila bo v zvezi z nemškimi železnicami direktno zvezo med Hamburgom, Berlinom in Trstom. Trst postane tako naravna luka za izvažanje nemških industrijskih izdelkov na vzhod. A ne samo materijalnih, temveč tudi velikih političnih in narodnih koristi pričakuje imenovani berlinski list za nemški narod od te železniške proge. Nemci vidijo s tem dovršen svoj most do Adrije in v duhu se jim prikazuje na obzorju že nemški Trst. Naši vladni krogi seveda tega ne vidijo, oziroma nočejo videti, dokler bo prepozno.

Volitve v francoski generalni svet

se vrše v nedeljo 21. t. m. Izšli so tem povodom razni volivni oklici, s katerimi stopajo stari in novi kandidati pred volivce. Med prvimi nastopata minister za zunanje zadeve Delcassé in Méline. Poslednji pravi v svojem oklicu, da pobija sedanjo republiko, ker je republika sovražna in razdvoja. Pravo republiko pa je on vedno zagovarjal, ker je pobijal revolucijo. Kot nova kandidata na stopata sedaj sin umorjenega predsednika Carnota in sin predsednika Loubeta. Oba hočeta z izvolitvijo v generalni svet pričeti politično življenje.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice, dne 11. julija. V roke mi je prišel »Slov. Narod« z dne 10 t. m. Tu čitam, kako se nekdo zaletuje v uglednega gospoda župnika ljubljanske okolice in njegovega gospoda kaplana. Piše mej drugim: »Gospod oča sedli so „mit strenger Amtsmiene“ k mizi, vzeli ostro brušeno pero v svoje čestitljive roke in so napisali opoved priljubljenemu in spoštovanemu gospodu nadučitelju, naj ne prihaja več orglat v cerkev. Zadel je anatema njega in njegovo obitelj, in morali so s kora, ko niso izdali opomini, ne migljaji, in si naš gospod nadučitelj še vedno ni hotel kupiti krtače, da bi snažil — kakor se spodobi — žegnane skornje. Gospod župnik s svojim kaplanom je, od katerega izhajajo vsi novodobni katoliški izbruhi, in kateri se zaletava danes v tega, jutri v onega, sedaj proti neodkritemu pogrebu na cesti, da ga naznani na državno pravdnitvo. Se drzne tirjati od šolskega vodstva glasovic, izročen pred leti od g. B. v izrecno šolsko uporabo, in je seveda tudi našel odločen odpor. Značilna pa je vsekakor ta impertinenca, s katero posega po tujem blagu, vedoč se kot absolutni diktator v celi občini, pa bodisi, da se gre za kak zeljnik ali za kako javno zadevo. Premoženja je dovolj v farovžu, da se nastavi kakega organista, odločno pa protestiramo proti takim nepotrebnim izdatkom. — In kaj se hoče konečno doseči s tako nizkotno, povsem neutemeljeno gonjo? Ljudje se zgrajajo nad tem in majajo z glavami in se čudijo le župniku, da pri svojih letih nima nikakih pomislekov, s katerimi bi preprečil ta vedna hujskanja in te komedijantske skoke svojega v fanatični nestrpnosti še mnogo ga prekašajočega kaplanceta, ki zmerja ljudi po cesti, ki ga pohlevno pozdravljajo, in je dosegl, da nimamo sedaj ne petja, ne orgljanja in bo sedaj menda sam oskrboval in združil svoje angeljske kore s konsumnimi, od šnopsa hripavimi glasovi.«

Tako »Slov. Narod«. Temu ne pristavimo družega, nego: Ta pisava »Narodova« je dokaz, koliko varstva imajo »klerikalci« na Kranjskem.

Poziv na III. sestanek krščansko-mislečega dijaštva.

Dragi tovariši somišljeniki!

V letošnjih počitnicah priredi krščansko misleče dijaštvo dne 4. septembra svoj tretji sestanek, na čigar dnevnem redu so zglj znanstvena predavanja iz bogoslovja, pravoslovja, modroslovja, medicine in sociologije. Zastopane bodo torej vse fakultete vseučilišča. Vsakemu predavanju bo sledila kritika in debata, katere se more vsak akademik ter abiturient in tudi gostje udeležiti. Vsakdo naj prosto javi svoje mnenje o dotičnem predmetu, a debata in predavanja izključujejo vsako neznanstveno polemiko. —

Kakor pri prejšnjih sestankih tako se hoče krščansko misleče dijaštvo tudi letos baviti z vedo in se ne v prvi vrsti zabavati. To nam je v lastno korist, da se prav uživamo v znanstveno delo in da se navadimo proti dosedanjim tradicijam slovenskega dijaštva sestajati se, da delamo z duhom, ne pa, da nam samo odpočije duh. Nadalje pa nam služijo taki znanstveni sestanki v okrepitve našega krščanskega mišljenja. Naloga akademikov je, da stavijo znanstveni temelj socialnemu delu, ki je prepuščeno kot naloga drugim stanovom; da se boré za krščanstvo na polju vede, in da izkušajo praktično in teoretično dokazati, da si vera in veda nista v nasprotju.

Isti dan zvečer bo komerz. Natančni program se bo pravočasno v listih in zasebno objavil.

Vabimo Vas, da se udeležite sestanka v velikem številu, da dokaže tako kršč. misleče dijaštvo zanimanje za delo in medsebojno solidarnost. Krščanstvo pridobiva, kakor pri drugih narodih, tako tudi v Slovenceh čedalje več simpatij, da, v tem oziru si moremo Slovenci čestitati, da smo v prvih vrstah avstrijskega krščanskega dijaštva. Nasprotniki nam vstajajo v najpisanjših prikaznih, spredaj in za hrbtom udrihajo po nas, eni sirovo s podlimi sredstvi, drugi fino v rokavicah in s sladkimi besedami v ustih. A mi ne smemo verjeti nikomur izmed obeh, ne smemo se dati ne zapeljati in ne ustrašiti.

Že vstajajo krivi poroki, ki zatrjujejo: tu je Kristus, tam je Kristus, — blagor nam ako značajni ostanemo pri božjem Kristu v katoliški cerkvi. In ta sestanek naj nam zopet opomore, da se v medsebojni bratovski ljubezni okrepimo v krščanskem prepričanju in si pomnožimo veselje do krščanskega dela. Resnica in delo nas bo osvobodilo. Pripravljalni odbor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. julija.

Presvetli gospod knez in škof se je preselil na gradič Goričane pri Medvodah in ostane ondi do 18. avgusta.

Baron Hein se je z gospo s progo za nekaj tednov podal na Koroško.

Osebnosti. Kot pravna praktikanta sta vstopila pri tukajšnjem sodišču graška jurista gg. Žihler in Vuk. — Gd. Ant. Valenčič, učiteljica na Strančah, je zaradi bolezni dobila dopust za štiri mesece. — Častnim občanom je imenoval trg Velenje svojega mnogoletnega župana g. Vinka Ježovnika. — Knezoškofjskim tajnikom v Celovcu je imenovan g. dr. J. Quitt.

Imenovan je začasno okr. zdravnikom za sv. Jurij ob Ščavnici g. dr. Leon Kreft s sedežem v Gornji Radgoni.

Ljubljanski občinski svet je imel včeraj svojo izredno sejo, v kateri je župan naznanil, da se je stavbinska družba »Union« udala da popravi temeljne zidove pri novi topničarski vojašnici na svoje stroške. Na mestu umrlega g. Josipa Križaja je imenoval obč. svet načelnikom za poljansko predmestje g. Gustava del Cotta. V mestni pehotni vojašnici se polože častništvu 27. pešpolka tla iz hrastovih deščic za 1243 K. Sklenilo se je, da se Miklošičeva cesta odpre takoj do sv. Petra ceste in da se napravijo kanali, ki naj bi bili v zvezi z novim justičnim poslopjem. Dotična dela se takoj razpišejo. Glavni kanal bode moral izgotoviti podjetnik v treh mesecih, ko se mu delo izroči. Premetenost mestnega stavbinskega urada je šele prišla na to, da v kletih nove dekliške šole pri sv. Jakobu stoji voda. Zato se bodo šele sedaj napravili za 1423 K odvajalni kanali, dočim bi se po našem mnenju za suhe kleti lahko že pred zidavo ali vsaj tekom grajenja poskrbelo. Naprava kanala od mestne jubijske ubožnice do Zaloške ceste ni prišla na dnevni red, ker župan ni napravil dotičnega poročila stavbinskemu odseku. Sklenilo se je pri Avg. Žabkarju za 3700 K naročiti kandelabrov za novi Franc. Jožefov most in postaviti na mostu dve (!) spominski plošči za 2800 K. Zadoščala bi pač samo ena plošča, na kateri naj bi se zabeležilo, da je dal povod tej zgradbi cesarjev jubilej. V Kavčič Brunetovem stanovanju v podturnski graščini bo bodo

izvršile poprave za 790 K. — Jako burna debata se je vnela glede uredbe projektovanega novega poslopja za drugo c. kr. državno gimnazijo v Ljubljani. Sklene se opustiti projektovano ulico preko posestva, na katerem stoji sedaj licealno poslopje. Odkloni se predlog dr. Bleiweisa, da mora vlada zidati v strnjenem sistemu in novo poslopje priklopiti k Mahrovi hiši, da nastane ob Semenških ulicah večji prostor, vsprejme se pa predlog dr. Tavčarja, da se vladi to samo »priporoči«. — Določi se, da naj mestna posredovalnica za delo in službe »za poskušnjo« do 1. 1903 posreduje tudi stanovanja za letovišča. — V zadevi odškodnine za svet, ki ga mestni občini odstopi gosp. Ilija Predovič na Poljanski cesti 254 kvad. metrov in na Mesarski cesti 190 kvad. m se sklene, da se mu zviša odškodnina od 1600 K na 2000 K; ako pa s to odškodnino gosp. obč. svetnik ne bo zadovoljen, se pa upelje razlastitveno postopanje. — Lastni dom »Mestne hranilnice« je tudi prišel v razgovor. Mesto odstopi v ta namen »Mestni hranilnici« svet, ki je po izvršitvi regulacije preostal od nekdanjega Ivan Vilharjevega posestva na vogalu Frančiškanskih ulic in sv. Petra ceste za 18.423 K. Nato se vrši tajna seja. Tekom počitnic bode še ena seja, da se oddajo dela za zgradbo kanalov pri justični palači.

Razmere v ljubljanskem gasilnem društvu. Včeraj je v občinskem svetu podžupan Bleiweis privikal prebral celo poročilo o delovanju ljubljanskega gasilnega društva. V tem poročilu se trdi, da vlada v društvu vzoren red in disciplina. Kak vzoren »red« je sedaj v društvu, kaže dejstvo, da je v društvu sedaj zopet novo razburjenje, ki pa ni niti »klerikalno«, niti »nemško«, ampak temelji v tem, da se je prišlo na sled znatnemu neredu. Več o tem neredu bomo poročali o priliki. Včeraj je župan tudi naznanil, da je dež. vlada zavrnila pritožbo g. Iv. Dachsa proti izključenju dolgoletnih članov, češ, da ni v tem oziru dež. vlada kompetentna! S tem vlada seve nikakor ni rekla, da se izključenim članom ni zgodila krivica, vender je z vladnim odgovorom tvorjeno znatno preporno vprašanje. Po našem mnenju vendar mora biti deželna vlada nadzirajoči organ nad društvu, in če se kaj stori proti pravilom, je vendar ona instance, na katero se člani, katerim se godi krivica, upravičeno lahko obračajo po pomoč. Ako vlada ni kompetentna v tem oziru, potem ima magistrat absolutno oblast nad gasilnim društvom. Ako vlada ni kompetentna, tedaj lahko magistrat kakega mesta določa tudi o porabi rezervnega zaklada kakega gasilnega društva! O tem prepornem vprašanju še ni izgovorjena zadnja beseda. Ko izroči magistrat besedilo vladnega odgovora pritožiteljem v roke, tedaj utegnemo o tem še govoriti. Čujemo pa že danes, da se po krivici izključeni člani pritožijo proti odloku deželne vlade na izključitvi na višjo instance.

Št. Jakobsko-Trnovske možke podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani občni zbor bo dne 22. t. m. zvečer ob 7. uri v sobi družbe sv. Cirila in Metoda v »Narodnem Domu«. Društvenike k vdeležbi uljudno vabi odbor.

Poljudna predavanja. Priobčilo o poljudnih predavanjih v številki z dne 15. julija popolniti je v toliko, da se je iz tehniške vede privzel tudi pouk o elektriki kot predmet predavanj, to pa zato, ker je z ozirom na elektriške naprave v Ljubljani važno, da širše občinstvo spozna vsaj osnovne nauke iz te stroke.

Sarajevska »Nada« od 15. t. m. je prinesla obširen življenjepis pokojne naše rojakinje in pisateljice g. Pavline Pakove, pisan jako simpatično. — Enako prinaša v isti številki črtice o umrlih mladih pesnikih g. Jos. Murnu Aleksandrovu in Fr. Dobnikarju.

K slavnosti 25letnice prostovoljnega gasilnega društva v Škofji Loki dne 4. avgusta t. l. oglašilo je do sedaj vže nekaj bratskih društev svojo udeležbo. Ona društva, katera se nameravajo udeležiti slavnosti in katera se do sedaj še niso zglasila, naj blagovolijo vsaj do 25. t. m. poročati odboru število čestitih udeležencev, da mu

bode moči pravočasno potrebno ukreniti glede skupnega obeda, oziroma banketa in sploh vsestransko zadovoljiti čestite udeležence.

Strela in ogenj. Z Gore nad Idrijo, 17. julija 1901. Strela je užgala tukaj tekom dveh mesecev dva kozolca. Prvega maja meseca so obvarovali, ker so bili ravno streharji pri hiši; drugi pa, v kateri je treščilo minuli ponedeljek 15. jul., je zgorel do tal. Ljudje so bili silno prestrašeni, boječi se, da bo šla cela vas. K sreči, da je pihala nasprotna sapa, ki je velikanski plamen in utrinke odganjala od vasi. Posestnik Jakob Mlakar je občutno zadet, vzlasti ker ni bil zavarovan.

»Merkur«. V društvenih prostorih slov. trg. društva »Merkur« se vrši jutri redni sestanek članov, h kateremu se vabijo vsi trgovski pomočniki.

Varujte se strupenih kač. Iz Zlatega polja se nam poroča, da je ondi letos mnogo gadov. Ta golazen je jako nevarna, ker otroci radi stikajo po grobljah, koder biva kačji zarod. Stariši so vedno v skrbeh za svoje otročiče, ki neradi poslušajo dobre nauke. Te dni so otroci zopet zasledili dva velika gada in šli povedat gospodu, ki zna dobro meriti s puško. In res je v dobri četrti ure s svinčcem usmrtil dva gada.

Nesreča na južni železnici. Včeraj je na Grubencah pri Slavini na prehodu čez železnico vlak povozil šolarja Antona Maver. Poškodoval ga je tako močno, da po izreku zdravnikov gotovo umrje.

Umrj je v Slivnici pri Mariboru znani Janez Retschnigg. Zadel ga je kap, in našli so ga mrtvega. Bil je velik neprijatelj kat. cerkve, duhovnikov in Slovencev. Bodi mu odpuščeno in zemlja lahka!

Ljubljanske novice. Blagoslovljenje nove hiše pekarskega društva v Komenskega ulicah se je vršilo včeraj prav slovesno. Raz poslopja, ki velja 50.000 kron, so plapolale zastave. Slavnosti so se udeležili gg. stavbinski vodja c. kr. stavbni svetnik Roman Waschica, zidarski podjetnik Valentin Acceto, društven predsednik Jožef Čad, podpredsednik Al. Jenko, odborniki Eg. Bončar, Jernej Jansa, Greg. Zamejec, K. Žužek, kamnosek Vodnik, slikar Lipovšek in drugi. — Sv. mašo na Rožniku bode imelo prihodnjo soboto delavstvo Knez in Zupančičevcev ob 1/8 zjutraj. Gradnja cerkve sv. Jožefa ob Elizabetini cesti se prične tekom prihodnjih dveh let. — Nesreča. Trgovski učenec J. Jereb si je včeraj izposodil bicikelj pri nekem tukajšnjem izposojevalcu bicikljev. Na Franc. Jožefovi cesti je od bicikla odletelo sprednje kolo in Jereb je z vso močjo padel na cesto ter se tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico. — Splasil se je danes Zazakov konj, na Marijinem trgu pa se je splasil konj neke posestnice z Iga ter jo povozil. — Županova graja. V včerajšnji javni seji občinskega sveta so občinski svetniki z zadoščenjem čuli izjavo županovo, da je policijski svetnik gospod Podgoršek vest, da bo mestna posredovalnica posredovala tudi stanovanja v letoviščih, v svoji gorečnosti prehitro v častnike vrgel in ga je župan radi tega pokaral, kajti noben vestni uradnik nima pravice, take stvari dajati v časopise, predno zadeve mestni svet ne reši!

Koroške novice. Po odhodu notarja J. Fresacherja v Št. Pavel je razpisano notarsko mesto v Beljaku do 31. julija. Do istega dne je razpisano notarsko mesto v Kotičah. — Umrj je dne 16. julija v Borovljah po dolgi težki bolezni vrl slovenski mož, g. Boštjan Mišic, posestnik p. d. Bošt, star 61 let. N. p. v m. — Kranjski pešpolk št. 17. obhaja dne 6. in 7. avg. spomin bitke pri Jajcih. Dne 9. avg. odrine k vojaškim vajam na Kranjsko. — Z delom za železnico iz Sinčevasi do Železne Kaple so pričeli dne 11. t. m. — Pogorela je v nedeljo dne 14. julija Partinova hiša, bajta in stog na Strugi pod Humbergom. Zažgali so otroci. Škoda je velika. — Dne 9. julija popoldan je neznan tat ukradel p. d. Omevku v Belovčah vso obleko. Storil je to, ko so ljudje bili na polju. Ne daleč od tam je bil tat kake tri tedne prej obiskal nekega gospoda župnika in mu odnesel vse klobase. Tatu so zasačili dne 14. t. m. blizu Celovca. Tat je 46letni V. Samolej s Kranjskega. Ko

so ga hoteli zapreti, se je branil na vso moč. — V Globasnici je bil dne 7. julija ob zelo veliki udeležbi pogreb Hilbrantove gospe v Vajšberzi.

Samomori na Koroškem. V soboto dne 13. julija zvečer se je v celovski vojašnici dež. brambovec ustrelil 24letni vojak Fr. Trebacher. Vzrok samomora je neznan. — Dne 9. julija se je v Beljaku obesil 31letni hlapec v Fišerjevi pivovarni, Andrej Čitar. Zakaj, se ne ve. — Dne 7. julija se je v Beljaku ustrelil 24letni brivski pomočnik And. Šober. Uzrok samomora je neznan. — V Celovcu se je dne 10. julija obesil 15letni mizarski pomočnik Jan. Rader, pristojen v Žrelec. Uzrok je bil strah pred kaznijo.

Ustrelil se je v Celovcu dež. brambovec Mat. Maier. Prišel je prepozno z dopusta ter je dobil za kazen 21 dni zapora. Da se izogne zaporu, ustrelil se je v trebuh.

Deželni zbor istrski je sklican v Koper za dan 29. julija.

Duhovne vaje za duhovnike gorjske škofije bodo v latinskem jeziku zadnji teden meseca avgusta, v nemškem jeziku pa prvi teden meseca septembra, in sicer od ponedeljka zvečer do petka zjutraj.

Iz Trsta se poroča, da sta ondi položila včeraj odvetniško prisego g. dr. Ivan Zuccon in dr. Edvard Slavik, ki od preta v kratkem svoji pisarni, eden v Trstu drugi v Pulju.

Značilen pojav o priliki narodne slavnosti v Trstu. V nedeljo se vrši v Trstu velika slovenska slavnost, katero priredi pevsko društvo „Kolo“ o priliki „razvitja“ nove svoje zastave. Na vsoporedu je to pot izostal cerkveni blagoslov zastave in odbor je skrbel tudi za to, da v vsoporedu ni prišla udeležba pri božji službi. Doslej je bila na sličnih slavnostih navada, da so pripravljali odbori uvrstili na vsopored sveto mašo, in celo na sokolskih sestankih se pri nas doslej ni nihče izpodtikal nad to točko, ker so prireditelji upoštevali mišljenje in značaj našega ljudstva. Da se je to od strani tržaških Slovencev sedaj prvič prezrlo, jako obžalujemo, vendar upamo, da bodo trezni možje skrbeli, da se napaka popravi in da se na vsopored vsekakor uvrsti sv. maša. Toliko za sedaj, ker se nadajamo, da se ta naš rahli opomin ne bo izživajal v demonstrativno prezrlo!

Strele mej svati S Svinega se poroča: 10. t. mes. je strela udarila v murvo Janeza Hmeljaka prav pred hišo, kjer se je obhajalo neko ženitovanje. Murvo je olupila in okna okrog razhila. Od tod je šla strela na skedenj, kjer so bili svatje in tam je puh več njih obletel; ena ženska bila je več časa v nezavesti in še le po dolgem izpiranju prišla je zopet k zavesti.

Strele v glavo je zadela, kakor se poroča iz Zapotoka na Goriškem, cerkvenega ključarja Matijo, po dom. Klemancu, ko je z brati spravljal seno v kopo na hribu za vasjo Vrtače. Bil je na mestu mrtve.

Samomor. Pod železniški vlak, ki vozi iz Gorice v Trst, se je vrgel železniški čuvaj Mozetič mej postajama Rubije in Zdravščine. Ostal je na mestu mrtve.

Afera Slava Srkulj in dr. Tresič v Zagrebu Aretovanega dr. Tresiča so včeraj popoldne izpustili iz preiskovalnega zapora, ker je zdravniška komisija konstatovala, da Slava Srkulj ni bila v blagoslovljenem stanju in se zato smatra za brezposlno izjavo, katero je nesrečna učiteljica pred svojo smrtjo pisala dr. Franku, da jo je z ozirom na njen položaj hotel dr. Tresič zapeljati do kaznjivega koraka na-

pram svoji lastni krvi. Ljubavna pisma dr. Tresičeva so se izročila — dr. Franku, ker je bila to poslednja želja Slave Srkulj.

Proti citram. Kraljeva glasbena akademija v Monakovem je dobila prošnjo, naj bi se na akademiji otvoril oddelek za izobrazbo pri igranju na citre. Akademija je odklonila ustanovitev takega oddelka.

Angleži požgali so doslej v Južni Afriki, kakor govori uradno poročilo, 634 hiš, gospodarskih poslopij in tovarn. So pa res junaki ti Angleži!

Konji in influenza V New Yorku je po poročilu živinozdravnikov obolelo na influenco ali hripi samo v mestu do 15 000 konj. Kakih 5.000 od teh se zdravi pod nadzorstvom živinozdravnikov, ostali pa so prepuščeni lastni usodi. Kakih 2.000 je tako opasno obolelo, da ni prav nič upanja na okrevanje. Bolezen je nastala, kakor trdijo živinozdravniki, vsled preneglega premenjevanja vremena.

Reja metuljev. V Eastbornu na Angliškem se peča neki Watkins z rejo metuljev. Watkins ima veliko posestvo, na katerem letajo vse mogoče vrste metuljev. Za eno posebno vrsto je plačal 72.000 kron. Metulje in njih jajčeca prodaja in bojda se mu to prav dobro izplačuje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. julija. Ministerski predsednik Koerber se odpelje danes za nekaj dni v Išč. Iz Budimpešte se poroča, da pojde v Išč tudi ogerski min. preds. Szell. Oba bosta cesarju predložila sklepe zadnjih dogovorov. V prihodnjih dneh se bodo na podlagi teh dogovorov že vršile obravnave zaradi avtonomnega carinskega tarifa. Govorilo se bo najbrže tudi o obnovitvi nagodbe. Iz krogov, ki stoje blizu ogerskemu ministru, se sliši, da je Koerber zahteval več ugodnosti za Avstrijo.

Praga, 19. julija. V najbližjem času na gradu Konopištu v rodbini prestolonaslednika Frana Ferdinanda pričakujejo veselega dogodka.

Praga, 19. julija. Od staročeške strani se izjavlja, da so Staročehi le pod tem pogojem pripravljeni napraviti kompromis za prihodnje deželnozborske volitve z Mladočehi, ako bode nekaj staročeških vodij, mej njimi dr. Rieger na skupni kandidetni listi.

Brno, 19. julija. „Lidove Novine“ javljajo, da bode minister Rezek pri prihodnjih volitvah kandidoval v češki deželni zbor.

Trident, 19. julija. Istrski deželni zbor se sklicuje iznova na 29. julija. Italijanska večina bo abstinenco opustila. Vlada ne bo več zbora sklicala v Poreč, in predložila zakonski načrt za preložitve deželnega zbora in deželnih uradov.

Budimpešta, 19. julija. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da minister baron Fejervary avgusta meseca povodom 50letnice svojega službovanja gotovo stopi v pokoj in da bo po višan v grofovski stan.

Belgrad, 19. julija. Kralj in kraljica sta se včeraj podala v Semendrijo.

Milan, 19. julija. Tukajšnja tobačna tovarna je vsled stavke delavcev zaprta. Tudi v drugih laških tobačnih tovarnah se pripravljajo stavke.

Rim, 19. julija. Bivšega poslanca Pallizzolo, ki je obdolžen, da je posredovanjem drugih oseb umoril ravnatelja sicilijske banke, so orožniki pripeljali iz Palerma v Bologno, kjer se bode proti

Pallizzoli koncem tekočega meseca vršila glavna obravnava. Povabljenih je 340 prič.

Berolin, 19. julija. Kitajsko deputacijo, ki prihaja prosit cesarja Viljema oproščenja radi umora Kettelerja, bode cesar sprejel začetkom septembra.

Kolin, 19. julija. Iz Petrograda poročajo, da italijanska kraljeva dvojica letos ne obišče ruskega carja.

Kolin, 19. julija. Poštni uradnik Haessy je z mečem prebodel prsa svojemu ravnatelju, ker je ta zahteval, naj izroči blagajni primanjkaajoči denar.

Pariz, 19. julija. Budgetna komisija poslanske zbornice je z vsemi proti 2 glasovoma sprejela predlog, da se črta postavka za poslanika v Vatikanu in odpravi to mesto.

Carigrad, 19. julija. V ruskih krogih so začudeni, da je turška cenzura listom zabranila pisati o prihodu ruskega velikega kneza. To je storila najbrže, da se ne bi prihod ruskih ladij razlagal v vladi neljubem smislu.

Petrograd, 19. julija. V kievskem okraju je minuli mesec utonilo 141 oseb, mej njimi polovica otrok.

Madrid, 19. julija. Kakor poroča „Agencia Fabra“ iz Saragosse, so metali manifestantje kamenje na razne samostane in jezuitski kolegij ter zažgali vrata nekega samostana. Javno mnenje zvrča odgovornost za dogodka na „klerikalce“. (Tako poroča c. kr. korr. urad!) Oddalo se je blizu 200 strelav. Ranjenih je skupno 45 oseb, mej temi 12 nevarno. Za včeraj in danes so bile procesije ustavljene od strani cerkvenih oblastev.

London, 19. julija. „Daily Telegr.“ javlja iz Pretorije, da so neosnovana poročila, češ, da so Buri pri Vlakfonteinu zagrešili velike grozovitosti. Z malo izjemami so Buri ves čas, kar traja vojska, človekoljubno in velikodušno postopali.

London, 19. julija. Kitchener brzojavlja iz Elangdsfonteina 18. t. m.: V bojih ob reki Oranje so padli Karol Botha, sin Filipa Botha, poročnik Hum in kornet Olivier.

Umrli so:

16. julija. Adolf G. ilc, pisar, 27 let, Sv. Petra cesta 38, jetika. — Neža Klina, posestnika žena, 60 let, Pristavke ulice 8, mrtvoud.

17. julija. Jozef Kralj, posestnik, 71 let, Franca Jozefa cesti 1, mrtvoud. — Alojzija Vanino, brusača hči, 3 leta, Strelške ulice 15, jetika. — Avgust Hudovernik, podobarski pomočnik, 50 let, se je v Podturnskem gozdu ustrelil. — Ida Globelnik, krojača hči, 11 mesecev, Radeckega cesta 2, škariatica. — Miroslava Legadič, mizarja hči, 6 mesecev, Ravnikarjeve ulice 7, enteritis.

18. julija. Ivana Anžič, posestnica, 61 let, Hradeckega vas 26, vsled raka.

V bolnišnici:

17. julija. Marija Blas, črevljarka hči, 7 let, škariatica.

Koledar
katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1901
z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

117 26-22

Meteorološko poročilo.						
Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.						
Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.	
18. 9. zveč.	738,1	19,9	sl. svzh.	jasno		
19. 7. zjutr.	738,7	15,1	sl. jvzh.	jasno	0,0	
2. popol.	737,0	26,8	sr. jvzh.			
Srednja včerašnja temperatura 20,3° normale: 19,8°						

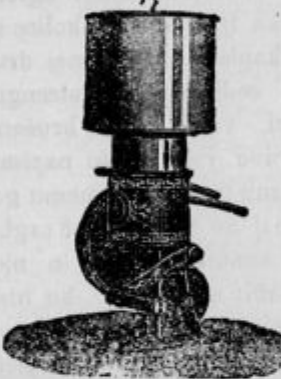
Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno blago: sukno, platno, volneno blago, svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice. Vnauja naročila proti povzetju. 228 12 11-1

Vabilo 700 1-1
na
izredni občni zbor
slovenskega vinogradniškega društva,
registr. zadruga z omejeno zavezo,
v Ljubljani,
ki bode
v četrtek dne 8. avgusta 1901
ob 10. uri dopoldne
v prostorih meščanskega kluba
v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedništva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Pregled bilance za I. polletje t. l.
4. Slučajnosti.

Predsedništvo.

Najboljša uporaba mleka!
Kar največ in najfinejšega surovega masla!
Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.
500 prvih priznanj; 167 40-22
v Parizu 1900 „Grand Prix“.
1/4 milijona taci strojev v rabi!
Se lahko prenaša na planino.
Vsi drugi stroji za mlekarstvo.
Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.
Načrti, proračuni.
Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI., Ganglbauergasse 29.
Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna različne izvršitve.
Ceniki in strokovni svet brezplačno.
Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Dunajska borza.

Dne 19. julija.	
Skupni državni dolg v notab.	99-10
Skupni državni dolg v srebru.	99-05
Avstrijska zlata renta 4%.	118-35
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron.	95-65
Ogerska zlata rent 4%.	118-40
Ogerska krona rent 4%, 200.	93-05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1640 --
Kreditne delnice, 160 gl.	636 --
London vista.	239-57 1/2
Wemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-47

Dne 18. julija.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182 50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170 50
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95 10
Tisine srečke 4%, 100 gl.	143 50
Dunavske vravnave srečke 5%.	257 25

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878.	105-30
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%.	94 25
Priporitne obveznice državne železnice.	425-25
južne železnice 3%.	342 25
južne železnice 5%.	121-30
dolenjskih železnic 4%.	--
Kreditne srečke, 100 gl.	389 --
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	500 --
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48 50
Ogerskega.	24-90
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16 30
Rudolfove srečke, 10 gl.	58 --

Sa'move srečke, 40 gl.	200 --
St. Genois srečke, 40 gl.	234 --
Waldsteinove srečke, 20 gl.	358 --
Ljubljanske srečke.	69 --
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	272 --
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5835 --
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	848 --
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	91 75
Splošna avstrijska stavbinska družba.	147 50
Montanska družba avstr. plan.	432 --
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	427 --
Papirnih rubljev 100.	252 75

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tveganje.
Kuladina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vteti za doslej kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni vrednik: Iven Rakevec.

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.